

ת"פ 20474/06/21 - פרקליטות מחוז מרכז נגד XXX

בית משפט לנוער בבית משפט השלום ברחובות

ת"פ 20474-06-21 פרקליטות מחוז מרכז - פלילי נ' פלוני

בפני	כבוד השופט בן ציון קבלר
מאשימה	פרקליטות מחוז מרכז
נגד	
נאשם:	XXX
	ע"י ב"כ עו"ד שי רודה

החלטה

בפני בקשה לתיקון כתב אישום, על דרך של הוספת עדת תביעה נוספת, לפי סעיף 92(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], השתמ"ב - 1982 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי"). המאשימה ציינה כי מדובר באימו של אחד הקטינים המתלוננים (אביו כבר נכלל מבעוד מועד ברשימת עדי התביעה עת הוגש כתב האישום).

בקשה זו הוגשה ביום 7.11.22, שבוע לפני מועד דיון הוכחות, ולאחר שכבר החלו להישמע הראיות בתיק.

בתמצית יתואר כי נגד הנאשם הוגש ביום 9.6.21 כתב אישום המייחס לו עבירות של מעשים מגונים בקטין. המדובר במספר אישומים המפרטים עבירות שבוצעו כלפי קטינים, עבירות לפי סעיף 348 (א) (בנסיבות סעיף 345 (א) (3) לחוק העונשין התשל"ז-1977).

ביום 9.6.21 בוצעה הקראה ראשונה בתיק.

ביום 15.11.21, נקבעו מועדי הוכחות בתיק - דהיינו לפני שנה. הקטין - שווה בתנאים מגבילים בשל תיק זה ואינו מתגורר בביתו.

הלכה למעשה מדובר בבקשה שנייה לתיקון כתב האישום - המאשימה הגישה בקשה ראשונה לתיקון כתב האישום ב-04.03.22 שכן לאחר בחינת מחודשת של העובדות הסתבר כי חלה התיישנות על עובדות האישום הראשון ולא התבקש אישור היועץ המשפטי לממשלה כנדרש להגשתו (לפי סעי' 14 לחוק הנוער(שפיטה ענישה ודרכי טיפול) (התשל"א - 1971). הסנגור התנגד וטען כי יש להכריז על זיכוי (לטענתו מכל כתב האישום) - ביום 17 למאי 2022 קבעתי כי יש לזכות הנאשם מהאישום הראשון.

מאז ישיבת ההקראה התקיימו שבעה מועדי דיון (כולל הדיון האחרון מיום 14.11.22) ונשמעו 3 עדי תביעה - שני חוקרי

עמוד 1

הילדים וכן אחד המורים בבית הספר.

לטענת המבקשת, המדובר בעדה אשר "בטעות לא צוינה כעדת תביעה בכתב האישום המקורי", חומר החקירה הועמד לרשות הסנגור לעיון והעתקה עם הגשת כתב האישום המקורי, כך שלמעשה לא נפגעה יכולתו של הנאשם להגן על עצמו וכי אין בהוספת העדה כדי לפגום בקו הגנתו. זאת ועוד, המאשימה טרם סיימה להביא העדים הנוגעים לאישום הרלוונטי ועל כן וכדי להגיע לחקר האמת יש להיעתר לבקשה. המאשימה תמכה טיעוני בפסקי הדין הבאים: ת"פ 66313-12-15 (מח' ת"א) **מדינת ישראל נ' עליאש** (14.6.17), ת"פ 30932-05-15 (מח' נצ') **מדינת ישראל נ' מריסאט ואח'** (5.10.16), ת"פ 4218-09 (מח' ת"א) **מדינת ישראל נ' נציה** (30.5.11), בת"פ 24704-09-15 (מח' ב"ש) **מדינת ישראל נ' אבו סולב** (6.12.16).

ב"כ המשיב, התנגד לבקשה נוכח חלוף הזמן המשמעותי מהגשת כתב האישום והזמן הרב שעמד לרשות המאשימה לבקש את תיקון הטעות. עוד הוסיף כי התיק הובא לעיונה של יותר מתובעת אחת, ואף אחת מהן לא סברה שראוי ונדרש לתקן את כתב האישום. החלפת הפרקליטה המטפלת אשר סבורה אחרת מקודמתה - אינה מצדיקה תיקון כתב האישום. העובדה שפעם אחר פעם לא התבקש התיקון מלמדת על השקפת המאשימה באשר לחשיבותו. כמו כן טען כי יש בכך לפגוע בקו הגנתו של הנאשם שכן בחקירותיו את העדים אשר העידו התייחס הוא רק לראיות אשר על בסיסן הוגש כתב האישום. אשר על כן טען כי יש לדחות הבקשה. ב"כ המשיב תמך טיעוניו בע"פ 6168/20 **מדינת ישראל נ' שמבה** (9.6.22).

לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

סעיף 92 א לחוק סדר הדין הפלילי קובע:

"בית המשפט רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן; התיקון ייעשה בכתב האישום או יירשם בפרוטוקול."

זכותו של הנאשם להתגונן כראוי הינה בריח תיכון ביסודות המשפט. חוסנה של זכות זו ועמידותה על בית המשפט לשקול שעה שהוא מחליט האם להיעתר לבקשה לתיקון כתב אישום לאחר תחילתו של משפט. פגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן כראוי הינה עיוות דין, ממנו מזהיר המחוקק את בית המשפט, אזהרה אותה יש לשקול ביתר שאת שעה שהנאשם הינו קטין.

במקרה שלפני, סבורני כי תיקון כתב אישום בשלב זה של הדיון עשוי להביא לאותו עיוות דין ממנו הזהיר המחוקק. המדובר בתיק אשר התקיים בו הליך שימוע, כתב האישום בגינו הוגש **לפני כשנה וחצי**, התיק נבחן עקב טענות מקדמיות שהביאו לבקשה של המאשימה למחיקת אישום, מאז ישיבת ההקראה התקיימו בתיק זה **שבעה דיונים**, שלושה מהם דיונים בהם נשמעו ראיות המאשימה, וביניהם עדויות ארוכות של חוקרי הילדים וכן עדותו של מורה בבית הספר בו לומדים הקטינים.

עדויות חוקרי הילדים בתיק מסוג זה הן, מעצם טיבו טבעו, ללא ספק מרכזיות וחשובות - היות והקטינים עצמם אינם מעידים, הרי שמשנה תוקף ומשקל יש לעדויות ובהתאמה לחקירות עדים אלו.

הסנגור חקר חקירות נגדיות ארוכות את חוקרי הילדים וכן את המורה שהעיד תוך התבססות על רשימת עדים שנרשמה בכתב האישום וכן רשימה של עדים המוזמנים לכל דיון בהמשך המשפט.

את התיק ניהלה עד לשלב הזה בכשרון רב, עו"ד מנסור מהפרקליטות.

כשבוע לפני מועד שמיעת הראיות אשר היה קבוע ליום 14.11.22, הגישה המאשימה, על ידי עו"ד חרל"פ אשר החליפה את עו"ד מנסור בניהול התיק, בקשה לתיקון כתב האישום כאמור.

אין מחלוקת בדבר חשיבות בירור האמת בהליך המשפטי, עם זאת מסכים אני עם טיעוני ב"כ המשיב לפיהם תיקון כתב האישום, בשלב זה, כאשר נמצאים אנו כבר דרך משמעותית בעומק בירור העובדות הנטענות באישומים השונים, משמעותו פגיעה ממשית בהגנת המשיב.

כאמור, הגם שעדותה של העדה המבוקשת, הייתה בפניו של ב"כ המשיב, הרי שב"כ המשיב נסמך בניהול הגנתו על הראיות שמבססים את כתב האישום כנגד המשיב, הינו עדי התביעה המופיעים בכתב האישום. על יסוד ראיות אלו ניהל הוא את קו הגנתו ועל יסוד ראיות אלו חקר את העדים אשר העידו בפני באריכות. שילובה של עדת תביעה חדשה בשלב זה עלולה בסבירות גבוהה לפגוע בקו הגנתו של המשיב, ותאלץ, לכל הפחות, זימונם החוזר של עדים אשר העידו זה מכבר, ותעכב עוד יותר ההליך המשפטי בו מצוי הנאשם מזה פרק זמן לא קצר, נאשם, אשר לבל ישכח, קטין המתנהל ב"זמן קטין" זמן יקר ביותר - יש לנקוט הן משנה זהירות והן בכל האמצעים הדרושים לצורך ייעול ההליך - לשם כך נקבעו מועדי הוכחות מראש ונבנתה תכנית משפט.

אדני סדר הדיון של ההליך הפלילי מבוססים על שלבים קבועים וידועים מראש אשר מטרתם לאזן בין הגעה לחקר האמת לבין זכותו של הנאשם להליך הוגן.

בהקשר לכך יפים דברים אלו אשר הובאו בע"פ 6168/20 מ"י נ' שמבה (9.6.22):

"הבאת ראיות, על פי סדרן ושמירת המסגרת הדיונית של הבאת ראיות, מהוות את אחד הנדבכים החשובים ביותר בקיומו של ההליך המתקיים בבית המשפט. לא בכדי, מתבסס סדר הדיון של ההליך הפלילי על שלבי דיון קבועים וידועים, כאשר כל צד מודע היטב לזכויותיו על פי דין, כמו גם לחובותיו של הצד האחר. הבאת הראיות על ידי הצדדים כזכות מוקנית על פי דין מחד גיסא, וכחובה חקוקה בסדר הדין הפלילי, מאידך גיסא, הינה מאבני היסוד של ניהול הדיון הפלילי" (יוסף אלרון "קבלת ראיות שלא על פי סדר הדין" המשפט כרך יב 15, 34-35 (תשס"ז)).

בנוסף, ואף מעבר לנדרש, באיזון הראוי, לא שוכנעתי כי דחיית בקשת המאשימה תפגע בבירור האמת.

המדובר בתיק אשר עבר את עיניהן הבוחנות של יותר מפרקליטה אחת. תוכן עדותה של העדה היה ידוע למאשימה למן ההתחלה. העובדה שבעלה של העדה הינו עד תביעה בעוד שהיא עצמה לא הוכנסה לרשימת העדים, מלמד על החשיבות אשר יוחסה לעדותה.

לו היה מדובר בעדות משמעותית באופן יוצא דופן, או כזו אשר נמצאת בלב ליבו של המחלוקת - סביר להניח שלא הייתה "נשכחת" על פני תקופה כל כך ארוכה, ונעלמת מעיניהם הבוחנות של כל הפרקליטים אשר נגעו בתיק.

כך או כך באיזון הראוי שבין חקר האמת לזכויות הנאשם, הרי שהאחרונה גוברת ולא סברתי כי הראשונה נפגעת.

ב"כ המבקשת שבה וטענה כי מדובר "בשגגה", ואולם לא הסבירה מה מהותה של השגגה ומהיכן נובעת אותה שגגה. בניגוד לפסקי הדין עליהם נסמכה המאשימה, בתיק דנן לא מדובר היה בראיה חדשה, לא בראיה אשר באה לעולם בעקבות טענות הגנה בלתי צפויות, התפתחויות חדשות, או בשל הערת בית המשפט.

מבלי להיכנס לקושיה כיצד עד עתה לא הבחין איש מהפרקליטים המעורבים בתיק ב"שגגה", הרי שעל המאשימה מוטלת החובה לנהוג בהגינות ובמקצועיות בכל תיק בו היא מטפלת, וחזקה עליה כי היא עושה כן. טעויות יכולות להתרחש, הגם שיש ורצוי למזער אותם ככל שניתן. עם זאת, בצידה של ה"שגגה" קיים מחיר, שמאן שהוא חייב ב"תשלומי". לא שוכנעתי כי מדובר במחיר שבו יחוייב הנאשם, באופן שיאריך את משפטו, לכל הפחות ועשוי לפגוע בהגנתו במקרה החמור יותר.

דברים אלו אף עולים מתוך פסק דין של כבוד השופט אלרון בע"פ 6168/20 **מדינת ישראל נ' שמבה** (9.6.22), אליו הפנה ב"כ המשיב (יצוין כי כאן סורב תיקון כתב האישום בעבירות חמורות פי כמה בהם הואשמו הנאשמים, בגירים, וסירוב זה הוכר כמוצדק גם בערעור):

"למרבה הצער, לאחרונה נעשה במילה "שגגה" שימוש באופן חוזר ונשנה, כמילת קסם המחפה על אי קבלת אחריות להתנהלות שאינה תקינה. בנסיבות שלפנינו, המדינה אינה נכונה לשאת בהשלכותיה של "שגגה" זו, ומבקשת כי המשיב 1 יישא במחירה הכבד - באופן המחזיר את ההליך הפלילי נגדו כ-5 שנים לאחור, מאחר שהדבר יחייב את שמיעת מכלול הראיות מבראשית.

בעניין זה כבר הבעתי את עמדתי, כי יש להיזהר מתיקון שגגות התביעה על חשבון זכויות הנאשם (בש"פ 7364/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 27 [פורסם בנבו] (11.11.2021)). אמנם אל לנו להיאחז בכללים דיוניים בנוקשות, אך כאשר זכויות נאשם מונחות על הכף, אין לרופף מסגרות דיוניות יתר על המידה עד כדי פגיעה בהליך הוגן ועיוות דין".

ויפים דבריו החדים של בית המשפט העליון לסיים עימן החלטה זו.

מזכירות תעביר ההחלטה לצדדים.

נתנה היום, כ"א חשוון תשפ"ג, 15 נובמבר 2022, בהעדר הצדדים.

חתימה

ניתנה היום, כ"א חשוון תשפ"ג, 15 נובמבר 2022, בהעדר הצדדים.